

MITJA ŠVIGELJ:

Gašperjev junaški čin.

Igra lutk v šestih slikah.

Osebe:

Car; carica; carična; minister; zdravnik; Gašper, dvorni norec, komornik; kralj palčkov; palčki (1. palček; 1. in 2. stražar).

I. SLIKA.

Sobana v carjevem dvoru. V ozadju steklena vrata.

Zdravnik: Carjevo zdravje se vsak dan slabša, odkar je na skrivnosten način izginila z dvora carična, njegova hčerka, ki mu je bila še edino veselje na njegova stara leta. Poizkusil sem vsa sredstva, ki jih nudi naša veda, a nič mu ne pomaga, nobeno razvedrilo ne prikljiče smeha na njegova usta. Po cele ure tava po sobanah in temnih hodnikih v trdni nadi, da morda le kje najde svojo hčerko, blago carično, a zraven hira od dne do dne.

Minister: Da, da, res je vse to! Dolgo sem premišljal, kako bi vsaj nekoliko razvedril carja, kako bi mu pripomogel, da bi vsaj upal, da bo zopet ugledal izginulo carično, in končno sem že mislil, da sem zadel pravo...

Zdravnik: Ah! In kaj bi to bilo?

Minister: Dal sem oklicati po vsem širnem carstvu, naj se javijo vsi oni junaki, ki bi bili pripravljeni preiskati vse najskritejše in najnevarnejše kraje, prehoditi ves svet, da najdejo carično. Prepotovati bi morali vsa daljna carstva, vse širne gozdove in sinja morja, in komur bi se posrečilo, da najde carjevo hčerko, tega bo car bogato nagradil.

Zdravnik: In koliko je v našem carstvu takih junakov? Koliko se jih je priglasilo.

Minister: Hm, niti eden ne...

Zdravnik: O-ho-ho, gospod minister, to ste pa slabo zadeli, ho-ho-hol

Komornik (*pride z desne*).

Zdravnik: Kako gre carju, kako gre carju? Ali je že vstal, se počuti dobro?

Komornik: Njegovo veličanstvo je pravkar použilo svoj prvi zajtrk in biva v svojem kabinetu.

Zdravnik: Javite njegovemu veličanstvu najin prihod, a hitro! — Pojdite, gospod minister, da posetimo carja in — (*zbadljivo*) mu naznanimo vaš neuspeh.

Minister: M=da, in vaš »uspeh«...

V si (*odidejo na desno. Kratek odmor.*)

G a š p e r (*pristopica z leve*): Mm! Vse gre že narobe na našem dvoru! Namesto starih žensk izginjajo mlade, namesto obolelega carja gospodari ničemurna carica, grda kot skrivljena vrba, gospod minister zbirajo junake po deželi, namesto da bi se sami izkazali junaka — pa že brišejo pete, če osel zariga na dvoru — in naš dvorni zdravnik draži ministra in se mu posmehuje, namesto da bi ozdravil carja. Že vidim, dokler jaz ne vzamem stvari v roke, ne pojde, ne pojde, pravim. Jaz že pokažem temu krivokljunemu zdravniku in trebušastemu ministru, kaj se pravi biti Gašperček! Tako bosta lepo pohlevno ponižala svoji glavici pred mano kakor berač, kadar gre mimo njega gosposka kočija. Ahaha, jima že pokažem, hahaha... A pst! Nekdo prihaja. — O Bože, sama carica gre s svojim osebnim tajnikom. Radoveden sem, kakšne skrivnosti imata med seboj. (*Skrije se za steklena vrata.*)

Carica in tajnik (*prideta z leve*).

Tajnik: Vse je v redu, vaše veličanstvo! Včeraj se je vrnil vaš zvesti podanik Petobrus.

Carica: Kako je opravil? Kam je odvedel carično?

Tajnik: Notri v najglobokejšo temino Črnega lesa, odkoder ne bo znala niti koraka proti domu.

Carica: Jako dobro! Pohvalite ga v mojem imenu, jutri zjutraj pa naj mu krvnik odseče glavo, ker sicer nismo varni, da ne izda skrivnosti. Taka je naša volja in tako se bo zgodilo!

Tajnik: Kakor ukazujete, veličanstvo! (*Pokloni se in odide.*)

Carica: Vendar se mi je enkrat posrečilo! Pastorka je na varnem, odkoder se ne vrne nikdar več. Car je tudi že na koncu svojega zdravja, in kmalu pride vsa vlada v moje roke, da bom gospodarila nemoteno po svoji volji.

Gašper (*zase*): O ti zvitorepka! Čakaj, zagodem ti eno! (*Stopi pred carico.*) Dovolite, da se vam ponižno priklonim, vaše veličanstvo!

Carica (*oholo*): Ha, se že zopet potepaš po dvoru, ti nepridiprav! Kdo te kaj rabi? Povsod si v nadlego!

Gašper: Da se potepam po dvoru, pravite? In da sem v nadlego? Hm, menda niso vsi tega mnenja!

Carica: Kaj je to!? Kdo bi se zanimal za takega pritepenca?

Gašper: Še vi sami se boste zanimali zame!

Carica: Kakšno govorjenje je to?! Izgini, pravim, in ne potepaj se po dvoru!

Gašper: Saj se ne potepam, samo vohunim...

Carica: Kaj vohuniš?

Gašper: Spletke, ki se pleto okrog vašega veličanstva...

Carica: Spletke? Okrog mene?

Gašper: Da, da!

Carica: Kakšne spletke? Govori!

Gašper: Carična je na potu v domovino.

Carica (*osupne*): Pst, pst! Da nas kdo ne sliši.

Gašper: Nič se vam ni treba bati, veličanstvo! Kadar sem jaz prisoten, takrat nihče ne prisluškuje.

Carica: Kako si rekel prej? Da se carična vrača?

Gašper: Da, da, vrača se in kmalu bo tu. — Pa saj nisem vreden vašega zanimanja. Grem...

Carica: Čakaj še! Povej vse!

Gašper: Moram iti, veličanstvo.

Carica: Kam se ti muči?

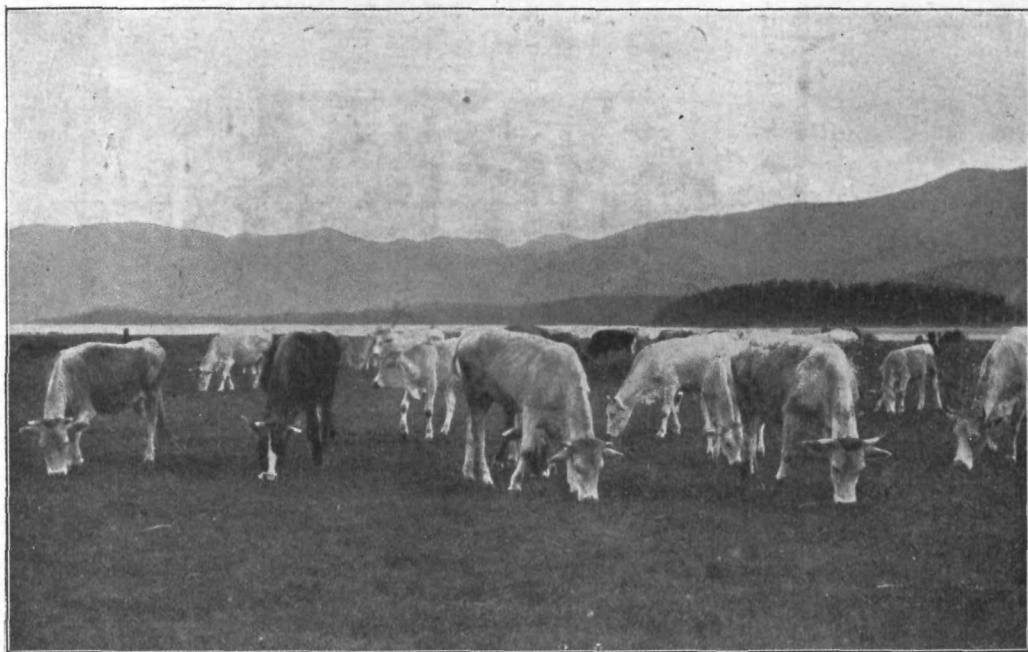
Gašper: K carju, veličanstvo. (*Odhiti in se zopet skrije za steklena vrata.*)

Carica: Bože, on ve vse! Da se mi le ves moj trud ne izjalovi, potem splavajo po vodi vse moje sanje in težnje po prestolu. Hitro k tajniku! Zvitemu dvornemu norcu moramo zavezati jezik! (*Odhiti na levo.*)

Gašper (*pride iz skrivališča*): O, o, vaše veličanstvo! (*Smeje se za odhitelo carico.*) Sedaj ste se pa enkrat uračunali! Še preden mi boste utegnili zavezati jezik, bom že izginit v Črnem lesu, in preden se boste zavedli, bo carična že zopet na dvoru. Ha, ha! Zdaj pa le hitro k carju, da me kdo ne prehitil! (*Odide na desno.*)

Zastor pade.

NA PAŠI OB CERKNIŠKEM JEZERU